

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी. ए. भाग २ सत्र ३ (नवीन अभ्यासक्रम)
ऑक्टोबर / नोव्हेंबर २०२५

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२५ — २०२६ मध्ये बी. ए. भाग २ सत्र ३ करिता नवीन अभ्यासक्रमाप्रमाणे प्रथम प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. विद्यार्थ्याने जर स्वाध्याय जमा केले असतील पण तो त्या संबंधित विषयामध्ये अनुत्तीर्ण झाला असेल तर त्याला फ्रेश स्वाध्याय जमा करता येणार नाही तो लेखी परीक्षेला पुन्हा बसू शकतो. स्वाध्यायाचे पूर्वीचेच गुण विचारात घेतले जातील.
4. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
5. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर सत्वर जमा कराव्यात.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी

बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 3, एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

B.A Part - II Sem. – III (New Syllabus) Assignment Questions

October / November 2025 Examination

बी. ए. भाग — २ सत्र — ३ (नवीन अभ्यासक्रम) स्वाध्याय प्रश्न

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

बी. ए. भाग २ करीता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर

इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

B.A Part II Sem III Ability Enhancement Course (AEC-C)

English for Communication – III English (Compulsory)

१) Write a note on preparation for facing an Interview.

OR

२) Write a complaint letter against irregular water supply in your area.

B.A Part II Marathi Sem. III Major III निवडक मराठी कथा

१) कथेची संकल्पना स्पष्ट करून कथेचे घटक सांगा.

किंवा

२) बाबूराव बागूल यांच्या 'भूक' या कथेतील आशयसूत्रे स्पष्ट करा.

B.A Part II Marathi Sem. III Major IV समकालीन मराठी कविता

१) कवितेचे स्वरूप व गुणविशेष सांगा.

किंवा

२) एकनाथ पाटील यांच्या 'बाप माझा शेतकरी' व 'मातीत मूळ घट्ट रोवून' या कवितांचे रसग्रहण करा.

B.A Part II Marathi Sem. III IKS (Major) भारतीय लेखनविद्या

१) समाजमाध्यमावरील ग्रंथ व चित्रपटांची जाहिरात यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) देवनागरी आणि मोडी लिपी यांचा परियच करून द्या.

B.A Part II Marathi Sem. III VSC I समाजमाध्यमे आणि भाषिक कौशल्य

१) भाषा आणि समाज यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

किंवा

२) समाजमाध्यमावरील ग्रंथ व चित्रपटांची जाहिरात यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

B.A Part II Marathi Sem. III Minor Mandatory वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास :

अनुभवकथन : कथा सागरेश्वर अभयारण्याची — धों. म. मोहिते

1) मराठीतील अनुभवकथनपर लेखनाची मराठीतील परंपरा थोडक्यात विशद करा.

OR

2) 'कथा सागरेश्वर अरण्याची' मधील आशयसूत्रे थोडक्यात सांगा.

B.A Part II Hindi Sem. III MM आधुनिक गद्य साहित्य — I

1) दूध का दाम कहानी की कथावस्तु लिखिए।

OR

2) लालू कब लौटेगी कहानी का लालू का चरित्र चित्रण करें।

B.A Part II Hindi Sem. III MM मध्यकालीन एवं आधुनिक हिंदी काव्य

१) संत नामदेव का परिचय लिखिए।

किंवा

२) "वह अनजान आदमी" कविता का भावार्थ लिखिए।

B.A Part II Hindi Sem. III IKS हिंदी साहित्य भक्ती परंपरा : गुरु महिमा

१) गुरु का महत्व स्पष्ट करें।

किंवा

२) गुरु की विशेषता लिखिए।

B.A Part II Hindi Sem. III VSC Paper III वाचन कौशल्य

१) वाचन कौशल की विधियों का विवेचन कर दीजिए।

किंवा

२) वाचन कौशल के गुण दोष लिखिए ।

B.A Part II Hindi Sem. III SEC Paper III अनुवाद सिद्धांत और स्वरूप

१) अनुवाद का अर्थ स्वरूप लिखिए।

किंवा

२) अनुवाद के प्रकार लिखिए।

B.A Part II Hindi Sem. III Minor Paper III व्यवहारिक हिंदी और कविताएँ

१) नौकरी के लिए आवेदन पत्र लिखिए।

किंवा

२) कही नहीं रही — अशोक वाजपेयी के कविता का भावार्थ लिखिए।

B.A Part II English Sem. III Introduction to English Literature (One Act Play) and Language (Speech Mechanism) – III

1) Write a note on development and characteristics of one-act play.

OR

2) Explore the themes depicted in The Sandbox by Edward Albee.

B.A Part II English Sem. III Indian English Literature: Indian English Poetry and Drama

१) Write a short history of Pre- and Post- Independence Indian English Drama and Poetry.

OR

२) Man-Woman Relationship in the Mamta Kaliya's After Eight Years of Marriage.

B.A Part II English Sem. III IKS : Introduction to Indian Poetics

१) Write a comment on the Duo: Krishna-Sudama.

OR

२) Write a brief note on Rasa Theory.

B.A Part II English Sem. III VSC-I English for Employability

१) Script Writing for Radio and Television (TV). Explain.

OR

२) What is a Press Release? and How to write press release content?

B.A Part II English Sem. III DSC Minor English for Competitive Examinations III

1) Write an essay on the topic 'Environment and sustainability.'

OR

2) Write a letter seeking information about various courses available in the centre for Distance and Online Education, Shivaji University, Kolhapur in response to an advertisement you have read in the newspaper.

B.A Part II History Sem. III Major-III Making of Modern Maharashtra (1848-1960)

१) महात्मा जोतीबा फुले यांच्या समाज सुधारणेतील योगदानाचे वर्णन करा.

किंवा

२) संयुक्त महाराष्ट्र समितीच्या कार्याचे वर्णन करा.

1) Describe the contribution of Mahatma Phule in reform movement.

OR

2) Describe the work of Samyukta Maharashtra Movement.

B.A Part II History Sem. III Major-IV History of Modern India (1857-1920)

१) १८५७ च्या उठावाचे स्वरूप आणि परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

२) स्वातंत्र्य चळवळीत जहालवादींच्या उदयाचे वर्णन करा.

1) Explain the nature and impact of uprising of 1857.

OR

2) Describe the rise of Extremists during freedom movement.

B.A Part II History Sem. III IKS (Specific) Maratha Folk Art

१) गोंधळ या लोककलेचे समाजातील महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

२) पोवाडा या लोककलेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

1) Explain the importance of Gondhal folk art in the society.

OR

2) Explain the characteristics of Powada folk art.

B.A Part II History Sem. III VSC-I Introduction to Museology

१) संग्रहालयांचे प्रकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

किंवा

२) समकालीन भारतातील संग्रहालय चळवळीचे वर्णन करा.

1) Explain the types and functions of Museums.

OR

2) Describe the Museum Movement in contemporary India.

B.A Part II History Sem. III Minor-III Great Reformers of India

१) ब्राम्हो समाजाचे सविस्तर वर्णन करा.

किंवा

२) भारतीय संविधानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

1) Describe the Bramho Samaj in detail.

OR

2) Explain the importance of the Constitution of India.

B.A Part II Political Science Sem. III Major Mandatory (MM) Maharashtra Government

१) विधानसभेची रचना, अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा ?

किंवा

२) उच्च न्यायालयांच्या रचना अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा ?

1) Explain the Vidhan Sabha- Composition, Powers and Functions

OR

2) Explain the Composition Powers and Functions of High Courts

B.A Part II Political Science Sem. III Major Mandatory (MM) 2 Indian Political Thinkers-I

१) कौटिल्याच्या सप्तसंग सिद्धांताविषयी विचारांवरती चर्चा करा?

किंवा

२) महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे सत्यशोधक समाजाविषयी विचार स्पष्ट करा?

1) Discuss the Kautilya's view on the Saptanga Theory

OR

2) Explain Mahatma Jyotiba Phule's thoughts on the Satyashodhak Samaj

B.A Part II Political Science Sem. III IKS History of Indian Democracy

१) भारतीय लोकशाहीचा इतिहास स्पष्ट करा?

२) भारतीय लोकशाहीसमोरील आव्हानांवर चर्चा करा?

1) Explain the History of Indian Democracy

2) Discuss the Challenges before Indian democracy

B.A Part II Political Science Sem. III Minor: Public Administration

१) लोकप्रशासनाची अर्थ आणि महत्त्व स्पष्ट करा?

किंवा

२) लाईन घटकाचा अर्थ स्वरूप आणि प्रकार (रेषा) स्पष्ट करा ?

1) Explain the meaning and importance of public administration

OR

2) Explain the meaning Nature and Types of Line Agency

B.A Part II Political Science Sem. III VSC- Election Management

१) निवडणूक आयोगाची रचना आणि भूमिका यावर चर्चा करा?

किंवा

२) निवडणूक प्रचाराची साधने आणि तंत्रे स्पष्ट करा?

1) Discuss the Election Commission: Composition and role

OR

2) Explain the Tools and techniques of Election Campaign

B.A Part II Sociology Sem. III MM Social Problems in India

१) सामाजिक समस्यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) दारिद्र निर्मुलन कार्यक्रम चर्चा करा.

1) Explain the nature of Social Problems

OR

2) Discuss the Poverty Alleviation Programme

B.A Part II Sociology Sem. III MM Social Movements in India

१) सामाजिक चळवळीचे अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

२) दलित चळवळीतील महापुरुषाचे योगदान चर्चा करा.

1) Define the Characteristics and Meaning of Social Movement

OR

2) Discuss the Contribution of Great Man in Dalit Movement

B.A Part II Sociology Sem. III Minor Changing Nature of Indian Society

१) ग्रामीण समुदायाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.

किंवा

२) समाज परिवर्तनामध्ये सुधारकांची भूमिका स्पष्ट करा.

1) Discuss the changing nature of rural society

OR

2) Explain the role of social reformers in social changes

B.A Part II Sociology Sem. III VSC – I Community Development I

- १) समूह विकासातील ऐतिहासिक उगमांचा इतिहास स्पष्ट करा.
किंवा
- २) शासकीय धोरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 1) Define the community Development Historical Evolution on .
OR
- 2) Explain the types of Government Policies
-

B.A Part II Sociology Sem. III IKS (Specific) Jalsa and Social Change

- १) जलशाचे महत्व सांगा
किंवा
- २) जलशांचे समाजावर होणारे परिणाम चर्चा करा.
- 1) Define importance of Jalsa.
OR
- 2) Discuss the impact of Jalsa on Society.
-

B.A Part II Economics Sem. III Major-III Macro Economics I (Paper III)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा अर्थ व राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाची विविध पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा
- २) केन्सचा रोजगार सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 1) Explain in detail the meaning of national income and various methods of measuring national income
OR
- 2) Explain Keynes's employment theory in detail.
-

B.A Part II Economics Sem. III Major- IV Money and Banking (Paper IV)

- १) रिझर्व्ह बँकेचे कार्य स्पष्ट करा.
किंवा
- २) बँक खात्यांचे प्रकार आणि त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 1) Explain the function of Reserve Bank.
OR
- 2) Explain the types of bank accounts and their features.
-

B.A Part II Economics Sem. III Minor Principles of Co-operation

१) सहकाराचा अर्थ आणि सहकाराची गरज स्पष्ट करा.

किंवा

२) सहकार क्षेत्रामध्ये निबंधकाची भूमिका स्पष्ट करा

1) Explain the meaning of cooperation and the need for co-operation.

OR

2) Explain the role of the Registrar in the cooperative sector.

B.A Part II Economics Sem. III VSC Agricultural Marketing

१) कृषी विपणनाचा अर्थ, आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

२) नियंत्रित बाजारपेठेचे फायदे, आणि दोष स्पष्ट करा

1) Explain the meaning and scope of agricultural marketing.

OR

2) Explain the advantages and disadvantages of a regulated market

B.A Part II Economics Sem. III IKS Ancient Indian Economic Thoughts

१) प्राचीन अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप आणि रचना स्पष्ट करा.

किंवा

२) भारतीय कर प्रणाली स्पष्ट करा.

1) Explain the nature and structure of ancient economy

OR

2) Explain the Indian tax system

B.A Part II Education Sem. III Major Mandatory (MM) Psychological Foundation of Education

१) मानसशास्त्र आणि शिक्षण यातील संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

२) अध्ययनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1) Explain the relation between Psychology and Education.

OR

2) Explain the nature of learning.

B.A Part II Education Sem. III Major Mandatory (MM) Teaching Learning Process

१) अध्यापनाची व्याप्ती आणि तत्वे लिहा.

किंवा

२) प्रभावशाली अध्यापकांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

1) Write the scope and principles of Teaching

OR

2) Explain the Characteristics of effective Teacher.

B.A Part II Education Sem. III Minor Educational Psychology

१) पौगंडावस्थेतील समस्या सोडविण्यातील शिक्षणाची भूमिका नमूद करा.

किंवा

२) व्यक्तिमत्वाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1) Define the role of Education in Solving the problems of Adolescence.

OR

2) Explain the nature of Personality.

B.A Part II Sem. III OE – III Education and Citizenship (Part II)

१) नागरिकत्वाच्या मूल्यांचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) लोकशाही नागरिकत्वाची वैशिष्ट्ये वर्णन करा.

1) Explain the meaning and nature of Civic Values

OR

2) Elaborate the features of Democratic Citizenship.

B.A Part II Education Sem. III SEC – III ICT in Education

१) शिक्षणातील बहुमाध्यम संचाचे महत्व आणि व्याप्ती मांडा.

किंवा

२) आयसीटीच्या साधनांवर थोडक्यात मांडणी करा.

1) Write the Importance and Scope of Multimedia in Education.

OR

2) Write in brief on ICT Tools.

B.A Part II Education Sem. III VSC III Early Childhood Care and Education – Part I

- १) बालसंगोपण आणि शिक्षणाची (Early Childhood Care and Education) उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
किंवा
२) बालसंगोपण आणि शिक्षणाचे (Early Childhood Care and Education) प्रकार लिहा.

1) Explain the objectives of Early Childhood Care and Education

OR

2) Write the types of Early Childhood Care and Education

B.A Part II Education Sem. III IKS (Specific) Indian Knowledge System and Education

- १) भारतीय शिक्षण वारशातील गुरु शिष्यांच्या मौखिक अध्यापनशास्त्रावर माहिती लिहा.
किंवा
२) वैदिक शैक्षणिक विचार वर्णन करा.

1) Write the instrumentation on Oral Pedagogy among Guru –Shishy in Indian Institutional Heritage.

OR

2) Elaborate the Educational ideas in the Vedas

B.A Part II Philosophy Sem. III MM Ethics - (Indian)

- १) योग्य आणि चांगले या संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

- २) पुरुषार्थ संकल्पनेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1) Explain the concepts of right and good.

OR

2) Explain the nature of concept of purusharth

B.A Part II Philosophy Sem. III MM Social and Political Philosophy

- १) कुटुंबाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

- २) राजकीय तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा

1) Explain the characteristics of family.

OR

2) Explain the nature of political philosophy.

B.A Part II Philosophy Sem. III VSC – I Philosophical Counselling

१) तात्विक समुपदेशनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) कुरुक्षेत्रावरील श्रीकृष्ण आणि अर्जुनाचा संवाद स्पष्ट करा.

1) Explain the nature of philosophical counselling

OR

2) Explain the dialogue of Shri Krishna and Arjun on kurukshetra.

B.A Part II Philosophy Sem. III Philosophy in Ved and Upanishad

१) ऋत् आणि ऋण या संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

२) उपनिषदातील ब्रह्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.

1) Explain the concepts of Rit and Rin

OR

2) Explain the nature of Brahma in Upnishad
